

NAGYKÖRÖS és VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykőrösi Gazdasági Egyesület” hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykőrös, IV. ker., Kossuth Lajos-tér 35.	Főszerkesztő: Magyar Kázmér.	Előfizetési árak: HELYBEN: Egész évre 10 K, 6 évre 5 K, 12 évre 250 K VIDÉKEN: Egész évre 12 K, 6 évre 6 K, 12 évre 3 K. Egyes szám ára vasárnap 10, hétköznap 4 fill. Nettó ár soronként 50 fill.
Megjelenik hetenként háromszor: Kedden, csütörtökön és vasárnap reggel.	Felelős szerkesztő és lapigazgató: D. Tóth Ferenc.	

„Messze-Kőrös.”

— Építsünk egy kárpáti falut. —

Eget vivő szirteidre, kiknek arcára egy ezredév év örömeinek és bánatának zord és fenséges jeleit véste be az Idő, kiknek érkeible egész ellenséges világ áradatát verte vissza szikla-vértjeivel, oh Kárpátok szent bércei, az elpusztult életet visszazavarásolni, a felégetett, romba döntött falvakat újra felépíteni, a mindenét vesztett, minden földi javát a haza szent védelmének áldozott népnek az élet legcsúszságesebb feltételeit megadni: valóban nincs, nem lehet egy nemzet életében a háború borzalmas csapásait enyhíteni kész öhajtozások, tenni kész akarássok közt nyugodt, nemesebb, gyönyörűbb gondolat... Építsük fel a kárpáti falvakat, mi, kiket ez az ősi helygüncolat megóvott a pusztulástól, kik bátorosog falaink között csendességben éltük át a nagy eegzemes dúló förgőteget, míg a határhegyek népet földönfúto kollussá tette a harcok vad haragja s földült tűzhelyének füstölő romjai közt fekete kétségesees vert állandó tanyát; teremtsünk a romhalmaiz felett új, viruló életet, adjuk

viszta házát, családí otthonát a telvidék nesgbe jutott lakóinak és teremtsük meg a pusztulástól a dicsőséges életre támadó, új magyar világot a magyar haza védő bástyáin. A hazafüni áhíat teljességével megölt lélekből számára kapó, fenkölt eszme végig-ropótt hegyek és völgyek felett, litgeteken és ronakon, mindenit, hol ezen az édes nyelven zeng lsten dicsérete és a haza szerelme s a merre járt, kiáltó visszhangja kelt, a lelkesedés, lángra gyuló hevület, a rajongó kínálás dörgő kiáltása, mely főverté paloták és kunyhók némaságát s annak indította fillérek és aranyak sebesen guruló, végtelen sorra tömörülő oloszpát. A mit az „Az Est” lelkes felhívásának hatása alatt Debrecen megkezdett, a nagy Alföld büszke, gazdag városai boldog igyekezettel felkarolták s honfiak — egyes emberek, szegények és gazdagok — az egész országot feléelő mozgalomná növelték: ma már minden magyar szívbén él, dobog s csodálatos áldozatkészségre indít a vágy, mely újra szülni kész a Kárpátok megérmedt, letarolt életét.

A nemzet egyetemét átölelő, hatalmas ige testet öltött városunk társ-

dalmában is, melynek közönsége a képviselőtestülete utján sietett csatlakozni az országos áramlathoz s annak folyamától ezáltal lakosságunk részére megindítani. Az általános óhaj megnyilatkozását fejezte ki a tanács ez irányú javaslatra, mely határozott összegre indítványozásával hozta szöngyere a mindnyájunk lelket betöltő óhaj. Dicséret és elismerés érte a kezdeményezéseket.

De dicséret illeti Danóczy Antal főgimn. tanár, városi képviselőt is, aki a javaslat készítésével s a város erkölcsi és anyagi súlyának méltó megnyilatkozását célzó javaslatával megjelölte az utat, melyen háliánk és hazaszeretettünk csengő értékek válna megtalálható érvényesülését, ó megillőte helyét a kárpátiélet munkában. Indítványaink lényege abban csucosodott ki, hogy a város, mint erkölcsi testület, legalább tíz házat állítson a felvidék leomlott hájtekai helyébe s a maga erkölcsi és anyagi tekintélyének egész erejével szervezze és növelje azt a mozgalmat, mely társadalmi uton további husz-harminc minden tölünk telhető számú fedél felépítését eszközölni kész.

TÁRCA.

A Majthényi-ház.

(Iria: Magyar Kázmér.)

V. (Folytatás) 5

A Majthényi ház rövid idő alatt fölépült. Sok-sok részlet csillogott akkorját a kőrösi levegőben. Igen sok volt a megfigyelés, sok volt a megjegyzés. A pazar kelet költözés felett egyhivelt a vélemény. Anyag, munka, kivétel mindenben a legdrágábbat választotta. Az épület belsőjében a lakostályi szobák, a vendégszobák nagyrüi mód felöl regelhettek. De tán az istálló még amazokat is felülmuta, az izlés a fényüzéssel fogott kezét. Csupa márvány, csupa bronz volt ott minden. Ott szerettek feketézni a Majthényi barátjai.

Es míg az építés tartott és míg a Majthényi udvar ragyogása, káprázata az emberek szeme előtt folyt: senki se hitte, hogy pánködsi királyság is lehet az!

Egy ember azonban akadt mégis, egyetlen ember, aki jóslásba bocskátkozott még az építés idején, mindjárt a kezdetén,

ahogy Zwack ur a kutyákkal Kőrösön megjelent.

Roppant igénytelen és nagyon, de nagyon szegény ember volt, névszerint Vajda Sándor, a Lupi-közben lakott az a bizonyos ember, fuvaros volt. És ámbár 4 lónál kevesebb nem volt a kocsija előtt, mégis tán ő volt a legszegényebb a városban. A négy ló olyan rossz, de annyira igrálmatlan leromlott gebe volt szegény, hogy épen csak hogy épen elmozgatott holmi kis kocsiderékre való terhet.

Ez a Vajda Sándor volt az, aki nem egyszer hangzatosab a vélekedését:

— Lesz még ez a Majthényi uraság olyan szögény embör mint én!

— Ugyan hogy gondolja azt Sándor?
 -- Mérszárszékbe völetí a hust a kutyáknak, kérám alássan.

(T. i. nem ő a Vajda Sándor, szállítja nekik „keréke”) Tán kenyérrigység dolgozott ő kegyelménél a Csobot uralmal, a mérszárszal szemben.)

Kinevetétek, lemosolyogták a jóvend-

*) Tanyákon magas póznára rossz kockaké-
 reket erősítettek v szállításra: elhullott tovas húsát oda helyezték el és onnan történik az adagolás a kutyák részére.

mondót. De azért titokban terjengett a híre ennek, söt szójátékok is faragtak belőle, Vajda Sándorra fogták, pedig hát a kaszínó a meleg ágya az ilyen kedvellyeseknek — Majthényi annyira szereti Kőröst, hogy itt maj' Tényivé válik. (Tényi Sándor szintén gyenge annyira körülmények közt élt akkortájt és alig-alig engedett Vajda Sándornak a szegénység terén az elsőszögben.)

De hát ki is gondolna az éjszaka betoppantással, mikor dedelőn áll még a nap?

Es Majthényi napja ott állott, ott ragyogott. Viselt dolgai közül csupán a kőrösiek is elegendők lettek volna arra, hogy regényt dolgozzanak, rjanak fölte.

Ez esete a Sárly Gyula sötéteip lovával, már az is meg rásra való.

Kőrösön pihent a Váli egy kora tavasz alkalmakor újra, de már kipihenhettemagát, mert egymástán rognak be a fogatok a kapuján. A biliárd teremben ültek akkor, azaz, hogy ő sétált, mozgott a szöngyeres parketten és az ablakhoz ért épen, mikor Sárly Gyula kocsija ott elrobogt és kapuján bekanyarodik. Az a regg két

Ezzel az auditívnyállyal egyidejűleg indította a Magyar Kázmér gazdasági egyesület elnöke, városunk igazi, hű fia azt eredetiségében páratlan, hatásában s követésre indító, példaadó termőerejében nagyszerű eszméjét, melyet kérvény alakjában juttat a város közönsége elé: határozza el a Nagykőrös hazafiai népe, hogy a kormány által rendelkezésére bocsátott hadifogloly munkaeöröknek ellátási díját — fejenként és naponként egy korona hatvan filléryi összeget — felajánlja s átadja a Kárpátok új életre kelésére és felépítésére „Messze-Kőrös”...

Szinte szédítően magas látókört nyitott, jelentőségét tekintve óriási, országos kihatását mégelgelve beláthatatlanul nagy gondolat a Magyar Kázmér, Danóczy indítványának méltó kiegyesítője és gyönyörű betetőzése. Csak a legrovidebb, hozzávetőleges számítás szerint is 60000 koronát meghaladó összeget jelent városunk polgárságának a kérvényhez való, megértő csatlakozása, kezdeményezésében dicsőségese megalváltása a hazaszeretet nemes hevéitől sugalt eszmének.

Es hogy a mi földünk népének, ennek a mi áldott térfelünkön termelt hazafiai értesnek milyen igazi ismeretből fakadt ez a gyönyörű ajánlat mindennél ékeesebben szóló bizonyossága, hogy benyújtójának neve után első aláírója egy olyan birtokosunk, kinek ember- és gazdai erényei a magyar szorgalomnak, intelligenciának és haladó képességének országosan tündöklő mértékmutatói s kinek igen-szava egymagában summás zserket jelent Messze-Kőrös feltámadására! A B. Tóth Ferencnek neve a nemzet aranykönyvének lapjára lesz írva.

Hátba a gondolat országos hatására tekintünk! Ha mindenütt, hol a hadifogloly munkaerő alkalmazásával, a megfogyozott dolgok kezek színtje ingyen pótlásával, a súlyos bérvizonyok

Használjunk hadisegély postabélyeget és levelezőlapot.

lova volt befogva, amelyket leginkább szereltet. Az arany pej, meg a meggýjék. Jó két ló, de nem valami különös, nem is egészen pár, a világos pej nagyobb és nem is jó kötésű, biz annál különb a sötétpej. Olyanforma két ló különben, amióán az urak akkortájt a városban jární szoktak: 300 forintos, közönséges kocsis lovak.

A terembe bejőve, kis vártaiva kérdézi Majthényi a vendéget, hogy nem adná-e el a sötét pej lovát?

— Biz azt nem adom el.
— Hát úgy párban mennyiért adná?
— Ugy se eladó. Megszoktam őket.
— De ha jól megfizetném?
— Összege válogatja.
— Hatszáz forint a kettőért, de a ru-dast vissza adom.
— Hát mért nem mondatd hamarabb?

Szóval megvette Majthényi a meggýjék pej lovát, a „Julszát.” Jóformán látatlanul. Minek az neki, mit csinál vele, a kinek ezer forintos lovaktól csordul ki az istállója? Farkas Elek kiváncsiszkodott erre leginkább a Saáry sógora.

— Hát tudni akarod Jék? Jó. Meg-

biztos és állandó legyőzésével vidáman folyik lsten áldásának betakarítása, az elátadó szem csúbbe gyűjtése, felérzésük és megtestesítik Magyar Kázmér eszméjét:

— Gazdáink ingyen munkával műveltek a haza földjét;
— ellátták őket élelemmel végzett dolguk fejtében;
— az állam által nyújtott ellátási összeget a lerombolt falvak felépítésére fordították;

lehat azoknak békés munkája nyomán két új életre a letarolt Földön, akiknek a d'lo feyverei zsarnoki parancszoóra azt elpusztították;

vagyis a hábor. borzalmai a becsületés, békés munka van hivatva kiengesztelni a pusztító gyűlöletet építő munkára kényszerítő feyverek lstenőt adott ereje által...

Oh akkor a Kárpátok szent bércein fölpezsdül az új, arányaiban hasonlithatatlanul gazdagabb élet, romjaiból új virágzásra támad ledöntött falvak néma serege!

Ugy érezzük, minden szó felesleges, sőt sértői volna, mely Magyar Kázmér eszméjét indokolni, ajánlagni természeténél. Vannak gondolatok, melyek már születésükkel lépnek az örök életbe.

Szemünket városunk közönségére függesztjük: hogyan valósítja meg a gondolatot?!

Es az ország minden városára, közönségére: hogyan sereglők lobogója alá?!

— Új-Debrecenfalva, Kis-Kecskemét, „Messze-Kőrös” és a többiek százan, meg ezeken...

A hazaszeretetek, a nemzet örökéletének sziklafalai, a nemzeti erőknek a jövendő dicsőségben fűrűdő tornyai!...

Alljunk meg áhitattal, hajoljunk meg hódolattal előttük...

35 dekás tábori fadóbozok kaphatók: SZÉKELY ALBERT könyvkereskedésében.

mondom, de majd csak májusban. Akkor juttasd az eszembe, de Pesten ám!

Saáry Gyulát is, Elek urat is égette a kérdés, a kőrösi kaszinó urait szintén, Mocsy Gyuri bácsi, Nyári ur se tettek kivételt. Dehogy is felejtették el a májusi terminust.

Akkortájt a két sógor Pesten járván, találkoztak Majthényival és emlékeztették az gerétre.

— Áh igen! A Black Flory...

— Nem, hanem a Gyula sógor lova, a Julcsa.

— Oh pardon, majd elfelejttem. Hát rá értek holnap délután 11-kor? Most ezer a dolgom, én nem érek rá, de holnap a városigeti rúd mellett a kocsmá tájon várjátok rám, a kor elmondom.

Oda mentek, csak hogy Majthényira hiába vártak. De nem is volt szükség? rea.

Pont 11 órákor ríadalom támad a rúd tájon. Lovas csapat lépett arra, eelőt *Erzsébet királyné* a Saáry Gyula féle Julcsa lovon, a híres Black Floryn.

(Folytatása következik.)

Gabonaszükségletünk biztosítása.

A képviselőtestület keddi gyűlése nagyfontosságú határozatot hozott városunk fogyasztó közönségének a jövő évre szükséges gabonáról, illetve lisztellátás ügyében, amennyiben elhatározta, hogy 8000 lékésre szám tva 10.000 m. mázsa gabonát részbe be azok részére, kik nem termelők s egész évi szükségletüket egy-szeri bevásárlás útján nem képesek fedezni. A beszerzéssel és átvétellel megbízta Neu Gyula, Pláger József, Szalay Lajos és Szűcs Ambrus v. képviselőket, s szétosztás módozatainak megállapítását pedig a közönségszűcs bizottságra ruházta.

Lisztszükségletünk kellő időben és mérvben való biztosítása olyan fontos köte-
rűk, miszerint e kérdésben a városnak minden polgára tisztán lússon. Ezért kívánatos és mindnyájunkra tudomásunkon tétük, hogy lehetőleg egész területében ismer-
tessük azt a minden részlethez kiterjedő, alapos és értékes előadói javaslatot, melyet Dr. Dobos László hely. jegyző az ő ismert tudásával és igazi hivatottsággal, alapos tanulmányra válló felkészültséggel közgü-
lésilek terjesztett s melyet gyors-riói gyje-
zetünk alapján kiegesztve és összefoglalva a következőkben közöljük közönségünk-
re.

Érdekes és eszmékben gazdag elő-
terjesztés így szól:

(Mit jelent a zár alá vétel?)

Mindannyiunk előtt ismeretes, hogy a kormány az 1915. évi buza, rozs, kétszemes, árpa és zab termesztést zár alá vette. Ami egy-részt azt jelenti, hogy az 1915. évi termés-
ből senki sem tarthat meg több gabonát,
mint amennyire saját magának a jövő évi
augusztus hó 15-ig házi és gazdasági szük-
ségleteinek kielégítésére szüksége van, más-
részt pedig is különösen jelenti azt, hogy a kormány által meghatározott időben
vagyis a f. évi szeptember hó 15-iken tel-
buza, rozs, kétszemes, árpa és zab a rendes
szabad forgalom útján nem lesz beszerez-
hető.

(A város feladata.)

A kormányának ez a rendelete azon
feladat elé állt előtt bennünket, hogy azok
részére, akik egész évi gabona szükséglete-
ket készpénz vagy hitelképesség hiányá-
ban beszerezni nem tudják — megfelelő
mennyiségű gabona beszerzéséről, elraktá-
rozásáról, megőrséről is gabona vagy
liszt alakjában kiotaszásról hatósági uton
gondoskodjunk.

(A feladat nehézségei.)

Ennek a feladatnak helyes és minden
tekintetben megfelelő megoldása csak
könnyű és így az erre vonatkozó kormányren-
deletet, mint a vármegyey aispán e tárgy-
ban kibocsájtott rendeletei is nyomatekő-
sán hangsúlyozták, hogy akkor, amikor eb-
ben a tárgyban határozatot hozunk — a
legnagyobb avatossággal és körültekintés-
sel kell eljárniuk és számolniuk kell azzal,
hogy a gabonának hatósági uton beszerzé-
se a város közönsége nagy kockázatot
vállal, mert — eltekintve a romlás és
egyéb kálladási szárlétektől, annak az
esetlegesnek is kitesszi magát, hogy —
amely pillanatban külföldi gabonának az
országba behozatala lehetővé válik,

a gabona ára leszall s a városnak a mostani legmagasabb áron vásárolt gabonáján az olcsóbb gabonával szemben nyakán marad.

Másfelől azonban azt is nyomatékosan hangsúlyozza az értályban legutóbb kibocsájtott belügyminiszteri körrendelet, hogy sem a kockázatot, sem a beszerzés egyéb terheitől nem szabad visszarúdnunk akkor, ha úgy találjuk, hogy a lakosság szégyenesebb részét az nségtől és a kenyérhiánytól csakis hatóságai gondoskodás útján menthessük meg.

Végül nyomatékosan hangsúlyozza a most említett körrendelet azt is, hogy utólagos beszerzések reményére egyáltalán ne építsünk, mert a hadserég szükségletei következtében az ország egész termése már igen korán, még az ősz folyamán lekötött helyzetbe kerülhet.

(Vegyük e gabonát?)

Mindzettek mérlegelése mellett először is a kérdés döntendő el, hogy a város községe azok részére, akik az egész évi gabonaszükségletük beszerzéséről készpénz vagy hitelképesség hiánya miatt nem gondoskodhatnak — vásároljon-e megfelelő mennyiségű gabonát?

Az hiszem — tisztelt képviselőtestület, hogy erre a kérdésre — a felsőbb helyeken kifejezetre jutottat aggályok dacára is — csak igennel felelhetünk. Én legalább más határozat meghozatalát Nagykorós város képviselőtestületében lehetetlennek tartom.

S épen ezért nem is indítványozom, hogy ebben a kérdésben külön szavazással döntsön a képviselőtestület, hanem rögtön átérkek azokra a részletekre, amelyekre vonatkozólag a már többször említett körrendelet értelmében a gabona beszerzését kimondó határozatunkban szintén intézkednünk kell.

(Mennyi gabonát vegyünk?)

A gabona beszerzését kimondó határozattal egyidejűleg elsősorban azt kell megállapítani, hogy mennyi és milyen nemű gabona szerzessék be.

A beszerzendő gabona mennyiségére vonatkozólag — tekintettel arra, hogy a vármegyei alispán ur kifejezetten akként rendelkezett, hogy a hatósági ellátásra szoruló összeállítás csak később fogatos tsuk — ez idő szerint biztos adatok nem állnak rendelkezésünkre.

(A fogyasztók vásárlási joga.)

Ennél a kérdésnél figyelembe vevendő mindenek előtt az, hogy a gabona zár alá vételét kimondó kormányrendelet a f. évi szeptember hó 15-ig mindenkit feljogosítja arra, hogy jövő évi gabonaszükségletét az egyes termelőkől megszerzezhesse. A mintegy 10—12 nappal ezelőtt megjelent kormányrendelet pedig megengedi mindenkinek azt is, hogy a jövő évi gabonaszükségletének fedezéséről a helybeli malomvállalatok útján gondoskodjék.

Azokról tehát, akik a jövő évi gabonaszükségletükről a f. évi szeptember hó 15-ig akár a termelőktől való vásárlás, akár pe-

dig a helybeli malomvállalatoknak adott írásbeli megbízás útján gondoskodtak — a hatóságnak külön is gondoskodni nemcsak nem kell, de nem is szabad.

(Kikről kell gondoskodnunk?)

A kérdés tehát az, hogy hányan lehetnek azok, akik gabonaszükségletüket sem az egyik, sem a másik módon biztosítani nem tudják.

E tekintetben ismét két körülményre kell rámutatnunk.

Az egyik az, amiről napról-napra fokozottabb mértékben megnyilvánuló panaszokból szerentük tudomást, hogy t. i. az egyes termelők a fölös gabonatermésük eladását — bizonyos mértékben elárkóznak, s a legtöbben a háznál sem adják el, amivel a vételre szoruló lakosok helyzetét nagyon megnehezítik.

A másik az, hogy a malomvállalatok is az egyes megrendeléseknél s illetve megbízásoknál a dolog természeténél fogva bizonyára vizsgálat tárgyává teszik a megbízó vagy megrendelő fél vagyoni helyzetét és hitelképességét s csak azokkal kötnek üzletet, akiknek hitel és átvevő képessége előttük kétségtelen.

Ezek miatt természetesen tekintélyes mértékben szaporodik azoknak a lakosoknak a száma, akik hatóságai ellátásra s illetve hatóságai közvet tésre szorulnak.

(A hadbavonultak családjai.)

Ezek közé szám tom legelőször sorban azt az 1864 családot, amelyeknek eltartója hadbavonult s ennek következtében letelemlő szükségleteik ellátása céljából állampolgárrá szorulnak. Ennek az 1864 családnak összesen 6517 tagja van, akiknek az állam segélyt ad.

Bővebb bizonyításra nem szorul, hogy ezek a családok részint azért, mert az intézkedni tudó családító távol van, részint azért, mert készpénzüik nincs s a családító távolléte miatt, amugy is igen mérsékelt hitelképességük még kevesebbre csökkent, a jövő gabonaszükségletük fedezéséről a f. évi szeptember hó 15-ig képesek nem lehetnek. (A tisztviselők és egyéb társadalmi osztályok.)

S ugyanilyen helyzetben van beszerzett információim szerint Nagykoróson mintegy 200 napszám, körülbelül 200 iparos és mintegy 50 tisztviselő család.

A napszámok és iparosok közül azok, akiknek magán vagyonuk nincs s keresetükből egyik napról a másikra élnek s a tisztviselők közül is azok, akiknek magánvagyonuk nincs s fizetésüket havonként kapják, szintén nem lehetnek abban a helyzetben, hogy gabonaszükségletüket egész évre előre képesek legyenek fedezni.

A tisztviselők, iparosok és napszámok családtagjainak számát átlag négyre tévén, ismét 2000 olyan lélek jelentkezik, akiknek gabonaszükségletéről nekünk kell gondoskodnunk.

(A tanács és a közlemezési bizottság javaslata.)

Mindenzen adatok figyelembevételével a városi tanács 10000, a közlemezési bizottság pedig 8000 lélek számára mintegy

10000 métermáza gabona beszerzését javasolja a tisztelt képviselőtestületnek s illetve ennyi gabona beszerzése iránti engedély kieszközölését véleményezi.

Hogy azonban mennyi gabonát fogunk tényleg vásárolni s a lakosság rendelkezésére természetesen vagy megörölve raktáron tartani, az annak a felháviság az eredménytől függ, amelyet a miniszteri rendelet értelmében a most hozandó határozatunkban egyidejűleg szintén ki kell bocsátanunk s amelyben jelentkezésre kell felhívni mind azokat, akik már most tisztában vannak azal, hogy jövő évi gabonaszükségletüket a f. évi szeptember hó 15-ig sem a termelőktől való vásárlás, sem pedig az egyes helybeli malomvállalatok útján beszerzési nem tudják.

(Az összeírás nehézségei.)

És ennél a kezdetnél tehát, az összeírás idejének, mint helyének megválasztásánál nagyon vigyáznunk kell, mert most van a legnagyobb munkaidő, amely miatt abban az esetben, ha a jelentkezésre alkalmas helyet és időpontot kelljen meg nem választjuk — igen sokan tudomást sem szerezhetnének arról, hogy most kell jelentkezniük s emiatt lényegesen kevesebben jelentkeznének ugyan, de ezzel csak magunk csalnánk meg, mert később is olyanok — amikor már az utólagos beszerzés lehetősége is megszűnt — íme ki, hogy kevés gabonát szerzünk be, aminek pedig megőrtőnni s ennek következtében lakosságunk bármely részét kenyérhiányban küenni semmiképp nem szabad.

(Az összeírás módja.)

Ezekre tekintettel tehát, az összeírás véleményem szerint akként kellene fogantossan tanunk, hogy a vonatkozó hirdetmények egyidejűleg kibocsátása mellett az államsegélyben részesülők a közigazgatási hivatalon, az iparosokat a helybeli ipartestület, a tisztviselőket és általában a hivatali alkalmazottakat a különböző hivatalfőnökök útján hívnák fel szükségleteik bejelentésére, azokat pedig, akik a felsorolt csoportok egyikébe sem esnek bele — jelentékes céljából a jelentkezés felvételeivel megbízandó városi tisztviselőhöz utasítanak.

A közigazgatási hivatalon ugyanis minden hó közepén jelentkeznek az asszonyok az állampolgárrá felvétele céljából s ez a legelőbb alkalom arra, hogy gabona szükségletükre vonatkozólag is részletesen kikérdezze őket a hatóság. Az ipartestület, a hivatalfőnökök pedig szintén hamarabb érintkezhetnek tagjaikkal s illetve tisztviselőikkel és jobban is ismerik őket, mint a hatóságai közegek.

Igy tehát lényegesen elérhető az — amit a vonatkozó rendeletek előírnak, hogy t. i. lehetőleg kevés maradjon ki az összeírásból olyan, aki hatóságai ellátásra szorul s viszont a jelentkezők személyességére is igazoltassák, a családtagok számát illetőleg is megfelelő ellenőrzés gyakoroltassék s végül, hogy mindenki aként igénylő összeírás a folyó hó 20-ig elkészüljön, mert a f. hó 25-ig az egész összeírásnak s az annak alapján össze áll-

A télen történt nagymennyiségű beraktározás folytán
LUKÁCS DEZSŐ Kecskeméti-utcai kereskedőnél

cséplő szén állandóan kapható.

tandó részletes jelentésünknek már 12 alispán ur asztalán kell feködni.

(A jelentkezők anyagi felelőssége.)

Itt említem meg tisztelt képviselőtestület, hogy a vonatkozó rendelet szerint hatóság elállása csak az a fogyasztó tartat igényt, aki szükségletének megfelelő gabona mennyiség átvételére a bejelentés egyidejűleg rásbeli kötelezettséggel vállal. A rendelet ezen intézkedése a lehető legkevesebb mértékre k vanja leszállítani azt a közzélatot, ami a városra a gabona beszerzéséből háromolhat.

(A bevásárlás részletei.)

Ugyancsak most kell foglalkoznunk — tisztelt képviselőtestület — a gabona készlet beszerzésének kérdésével is.

Ennek a kérdésnek ismét két részlete van.

Az egyik a bevásárlási időpont alkalmas megválasztása, a másik pedig a bevásárló megbízott kijelölése.

Véleményem szerint abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy egyik részletnél sem kell hosszasanban időzünk.

A bevásárlás idő pontját illetőleg ugyanis önként érteik, hogy a város azt az időpontot fogja választani, amikor a legalacsonyabb árban vásárolhat gabonát vagyis a f. évi augusztus hó 21-ke utáni időt. De előbbi időt — ha akarna — sem választathatna, mert a vásárlást csak a miniszteri engedély megrékezése után kezdehetjük meg, az ez iránti felterjesztés pedig csak az összeírás foganatosítása után — augusztus hó 25-én lesz megtehető.

(Kiket bizzunk meg a bevásárlással?)

A bevásárló megbízott kijelölését illetőleg pedig szintén nem kell ahhoz a módszerhez folyamodnunk, aminek megfontolását a belügyminiszter ur jól szives rendelkezés figyelmünkbe ajánlani, hogy t. i. a haditerményrészevnyrtársaság bizzuk e gabonaszükségletünk bevásárlását, amely társaság természetesen nem ingyen, hanem összes költségeinek a törvényszerű jutalékaikkal felszámítása mellett végeznék részünkre a bevásárlást.

Mindannyian tudjuk, hogy a folyó év tavaszán — amikor a város a közelmérés biztossítása céljából, szintén nagy mennyiségi gabonát volt kénytelen vásárolni — négy városi képviselőnek és pedig Neu Gyula, Pláger József, Szalay Lajos és Szűcs Ambrus urak oly hazafias készséggel, annyira teljes önzetlenséggel s emellett annyi buzgalommal és odaadással végezték el a város részére szükséges gabona bevásárlását, hogy amidőn ezenel indítványba tessez az, hogy „ezen hazafias, önzetlen, buzgó és odaadó munkájukért a városi képviselőtestület a nevezett uraknak jegyzőkönyvileg s mindegyik részére külön-külön kikéretbistendő határozattal elismerésért és köszönettel nyilvánítsa, egyúttal nyugodt lelkiismerettel merem indítványozni azt is, hogy a jövő évi gabona szükséglet bevásárlására ugyanezen képviselő urakat kérjük fel és pedig akként, hogy a megválaszolandó gabona árát az egyes termelők részére ez által is — mint a tavaszán — a Nagykörosi Községi Takarékpénztár az ő utalványaik alapján fizesse ki.

Végül — tisztelt képviselőtestület — a belügyminiszteri körendelet értelmében ugyancsak most kell határozunknunk legalább

előlveleg a beszerzendő gabona átvétele, elraktározása, megőrlése és kiosztása tekintetében is.

Indítványozom, hogy az átvétellel szintén Neu Gyula, Pláger József, Szalay Lajos és Szűcs Ambrus képviselő urakat bizzuk meg.

(A beszerzendő gabona elraktározása.)

Az elraktározás kérdésének megoldása azonban már nem ilyen egyszerű.

A tavalyi gabona beszerzés alkalmával e tekintetben is oly szerencsés helyzetben voltunk, hogy Deutsch Ödön és Neu Jakob gabonakereskedő és városi képviselő urak a város által vásárolt gabona számára teljesen ingyen adtak a városnak raktárhelységeket. Ezen önzetlen és hazafias cselekedetükkel ők is méltán rászolgálták a városi képviselőtestület elismerésére s köszönetre, amelynek jegyzőkönyvbe vételét szintén indítványozom.

Ugy értesültem azonban, hogy ezidő szerint a nevezett urak nincsenek abban a helyzetben, hogy raktárhelységeiket ismét a város rendelkezésére bocsássák. aminél fogva a városnak, hacsak az elraktározásra más módot találni nem tudunk, teljesen megfelelő külön raktár helységről kellene gondoskodni, ami azonban sokba is kerülne s ami a legfőbb baj, a beszerzendő igen nagy mennyiségű gabona befogadására alkalmas raktárhelységeit nehezen is tudnánk találni.

Enn abban talánom a kérdés leg-egyszerűsödő megoldását, ha azok a termelők, aiktől a város gabonát vásárol — a saját raktárukban tartanak a gabonát a kiadóknak utalvány ellenében vagy a városnak, vagy magának a fogyasztónak adók át mindig az utalványon kiintézték mennyiségét. Enn azt hiszem — tisztelt képviselőtestület — hogy ugyanaz a hazafias érzés és nemes gondolkodás, — amely Deutsch Ödön és Neu Jakob városi képviselő urakat a folyó év tavaszán raktárhelységeiknek ingyen átengedése készítette — teljes mértékben meg van a mi városunk bármely termelőjének lelkében is és meg vagyok győződve arról, hogy a város közönsége javára a mai súlyos és nehéz időkhöz bármely termelő hazafias készséggel meg fogja hozni ezt az áldozatot.

(H a gabona megőrlésére.)

A beszerzendő gabona őrlésére vonatkozólag indítványom az, hogy az összes helybeli malomvállalatok részletes ajánlat-teleire hívjuk fel s üzemeinek szolgáltatási képessége arányában a lehetőség szerint mindegyik malomvállalatnak adjunk az őrlés megbízást.

Ez az eljárás fog szerint megfelelni az igazság és méltányosság követelményeinek s egyáltalán megszünteti azokat a részben jogosult panaszoikat, amelyeket a tavaszi őrés idején mellőzött malomvállalatok részéről azóta oly sokszor volt alkalmunk hallani.

(Milyen legyen az utalványozási rendszer.)

A gabona és liszt kiosztását illetőleg pedig — miután az említett belügyminiszteri körendelet is hangsúlyozza, hogy az eddig szokásban volt utalványozási rendszer megváltoztatandó — a magam részéről is az eddigi utalványozási rendszer megváltoztatását és az utalványozásnak nyilvános ellenőrzés alá vételét indítványozom akként, hogy az utalványozással az ado-

tanácsok és a közelmérés bizottság sorrendben követelék egy-egy tagja biztossága meg fogatagadása fölött az adótanácsnok határoz, ha azonban az utalványozásnál jelenlévő városi képviselő akár az utalvány kiadása, akár annak megtagadása ellen kifogást emel, az utalvány 8 napra kiadódnó ugyan, de a kérdés végleges döntését végezt azonban a közelmérés bizottság elé terjesztendő.

Ezzel be is fejezem előadásomat tisztelt képviselőtestület.

Sokat gondolkodtam a felvetett kérdéseken s igen sokszor át és átannalmányoztam a vonatkozó rendeleteket s bár — a megyei alispán urnál magam is úgy értesültem s tudtommal épen tegnap a polgármester ur és a főúgyész ur is azt a felvilágosítást kapták, hogy felsőbök helyen a hatóság utján ellátandók számtal a lehető legkevesebbre fogják mérselélni, mert Ljpest, Vác és más városok is csak pár száz lelekről gondoskodik, — a magam részéről nyugodt lelkiismerettel és morális felelősségemnek tudatában nem merek és nem tudok mást ajánlani, nem merek és nem tudok sem a beszerzendő mennyiség, sem a kivétel részletei tekintetében más javaslatba hozni, mint amiket az imént javaslatba hoztam.

A közelmérésnek egész évi biztossitását és akadálytalan lebonyolítását csakis ily mennyiség s csakis ezen módozatok mellett tartom keresztülvihetőnek, miert jól megfontolt indítványaimat a tisztelt képviselőtestületnek ismételen elfogadásra ajánlom.

— Tábori postadobozok 100, 150, 250 és 350 grm. tartalomhoz: félé alakban kaphatók Székely Albert könyvkereskedésben.

A NAGYKÖRÖSI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLEMENYEI.

Kristálycukor a tagok rendelkezésére áll. A kilogramm minden egyes tagja fejlenként 10 golyogramot vásárolhat, de csak aug. 23-ig, mert augusztus 23-ika után minden igény megszűnik és a megmaradó cukor mennyiség a jelentkezés sorrendjében korlátozás nélkül fog a tagok részére kiadatt.

Kedvezményes ár gyümölcsfontványok szerethető a bajor m. kir. kereskedésközlő. Bövebb felvilágosítást nyújt a Gazdasági Egyesület titkári hivatala.

Székács-féle nemesített buza vetőmag 48 K-ért csak nélkül a feladó állomáson beszerezhető a Gazdasági Egyesület utján.

A tulajminőségnek megfelelő két típusú vetőmagot is szerethetünk, érdeklődők forduljanak a gazdasági egyesület titkárához.

Felkérjük mindazokat, a kik vetőmag buzát előjegyeztek, hogy a buza árát az egyesület pénztármókanál fizessék be.

Felkérjük azokat, akik zöldség műtrágyázási kísérleteket végeztek, hogy az egyesület titkári hivatalában haladéktalanul jelentsék be, hogy a műtrágyázott és trágyázatlan parcella között mutatkozik-e valamelyes figyelemre méltó különbség.

Lucullus sertés takarmány 20-22 százalék feléjre tartalommal a tagok rendelkezésére áll.

Pesti Istvánnak a nyílasi iskola szomszédságában 40 hold szántó és kaszáló tanyaaföldje akár azonnal is haszonbérbe vagy felélőb kiadó. Értekezni lehet VIII. ker. 79. szám alatt a tulajdonossal. 2-2v

V. Faragó Lászlónak a jászkarai határban, Ficzek féle föld szomszédságában levő földje haszonbérbe kiadó olyannak, aki rámegey iakni: értekezni lehet Nagykőrösön III. ker. 57. sz. alatt. 3-3v.

Özv. Szabó Sándorné örökseinek Kocséron 37 hold, a törtéltudásban pedig 30 hold tanya földjük 1915. évi Szent-Mihály napjától kezdve több évre haszonbérbe kiadó. (Örökárón is eladók.) Értekezni lehet Pesti Pál tanító úrral Nagykőrösön. VIII. ker. 78. sz. alatt.

Eladó földek.

Özv. Tóth Sándornénak a Hosszszuhátban levő szőlője, melynek fele szántóföld örök árón eladó; értekezni lehet a tulajdonossal I. ker. 151. sz. alatt. 2-3

Eladó házak.

T. Kovács Ádámnak a Feketén, a feketei iskola dűlőben Mágocsi tanítóné asszony szomszédságában 15 hold szántó föld birtoka örök árón eladó, elnemkelés esetén szeptember 29-től haszonbérbe kiadó. A Pöcöki bánomban harmadfél hold szőlő és gyümölcsöse és a református temető mellett, a rakodó kert szomszédságában 1 hold szántó földje eladó. Ugy szintén V. ker. 196. számú háza, mely áll 3 szoba, konyha, kamra, hízalró és melléképületekből, tágas udvarral örök árón eladó; értekezni lehet a tulajdonossal a fenti szám alatt.

Bán Korsós László X. ker. 126 sz. háza, mely áll 3 szoba (melyben egy üzlet van), egy konyha, élskamra, sertésöl és nagy kocsisz.nből, egy különálló épület elkerített udvaron, egy szoba, konyha és istállóból, konyhakerttel eladó; értekezni lehet a tulajdonossal.

Inokai Tóth Dénes VII. ker., Hajnau-146. sz. alatt levő 650 négyszögöl területen fekvő háza és telke, mely áll 2 különálló kényelmes lakásból, egyikben 4 szoba, élskamra, zárt folyosó, alattiak nagy kettes pince, másikban 2 szoba, 1 konyha, továbbá 1 alsó konyha, kamra és istállóból álló melléképületekből, nagy gazdasági udvarral és mintegy 100 négyszögöl területű csemege szőlős és 350n.-ől területű jövedelmező gyümölcsös keréből esetleg 3 részben is, 2 rész épületekkel, 1 rész pedig házhelyekkel, igen kedvező fizetési feltétellel eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal a helysz.nen vagy az iródn.

Özv. Bende Imrénének 6 hektóliter bor, törendbeli hordó és kád van eladó; értekezni lehet a fenti tulajdonosnóval VI. ker. 326. sz. alatt. 1-2

Kiadó házak.

Özv. Valkó Jánosnénál 1 szoba és konyha nov. 1-re kiadó; értekezni lehet X. ker. 139. sz. alatt.

B. Tóth Józsefnek VI. ker. 64. sz. házában egy nagy tágas pince, üzlethelyiségnek is alkalmas, külön álló udvarral egytt több évre haszonbérbe kiadó; értekezni lehet a tulajdonossal a fenti szám alatt. 3-5

özv. Szarvas Ferencné VI. ker. 99. szám alatti házában 1 szoba, konyha és fasszínből álló lakás; ugyanígy egy külön szoba butorral vagy anélkül azonnal kiadó. 3-3v.

Fazekas József Szolnoki-utca 13 szám alatti házában 2 utcai szoba, konyha, zárt pincével, fűskamrával nov. 1-től haszonbérbe kiadó.

A főgimm. szomszédságában, X. kerület 181. sz. ház eladó, esetleg haszonbérbe kiadó. Mely áll négy egy másikba nyíló szoba, üveges folyosóval, tágas konyha, élskamra és más szükséges mellékhelyiségekből. Értekezni lehet a helysz.nen a tulajdonossal, vagy a lap kiadóhivatálában.

Magyar-Orosz nyelvtan

Székely Albert könyvkereskedésében. **Ára 60 fill.**

Uj temetkezési vállalat!

Tisztelettel értesítem Nagykőrös város és vidéke közönségét, hogy **Kertész Gyula** úr házában udvarában, a postával szemben nagyobb szabású **disztemetkezési vállalatot** nyitottam, ahol nagy raktárt tartok a legjobb kivitelű ércokorsókból, termő és báronnyal való bevonásra alkalmas lakoporsókból, valamint a legdiszesebb kivitelű sirkoszurokból, úgy annyira, hogy disztemetkezési intézetem ezen a téren a legmesszebb menő igényeknek is meg tud felelni. — Elvállalok egyszerű temestől kezdve a legdiszesebb kivitelű, az alább jegyzett árakban:

klottal behuzott szegelt teríték 40 kor.
ternóval behuzott szegelt teríték 60 kor.
ércokorsó, diszes melléklettel 180 kor.

Ujjonnan készült gyászokocsmat, minden felszámítás nélkül két lóval, négy lóval pedig 5 koronáért küldöm ki.

Meg kell említenem, hogy városunkban évek óta létező összes temetkezési vállalatok társas viszonyban vannak egymással, enneköva a náluk levő árakkal a versenyt mindenkor könnyen felveszem, továbbá, mert temetkezési intézetem csak egyedül a magam tulajdoni képezi, tehát a többiekkel kartelben nem vagyok. Kérem a n. é. közönség szíves partfogását, mert temetkezésem célja a gyászoló közönségnek nagy pénzt megtakarítani, nem pedig az eddigi egységes kartel árakat fizettetni. Kiváló tisztelettel

SCHIFFER MÁRTON,
röfva kereskedő, temetkezési vállalkozó

Nagy választék a legszebb sirkoszurokban!

Hirdetéseket jutányosárbán vesz fel lapunk kiadóhivatala.

Székely Albert villanyerőre berendezett könyvnyomdája Nagykőrös.

Vegyesek.

Szalisszy Gábor virág kertészetébe egy ügyes, irni, olvasni tudó fiu azonnal felvétetik mint kerti munkás fizetés és teljes ellátással. Jelentkezni lehet a virágüzletben.

Beteges, gyermektelen, öreg házaspárhoz főzésben jártas háztartóval kerestetik tisztességes fizetéssel. Hol? megmondja Székely Albert könyvkereskedő. 1

Cz. Kovács Sándor örökőseinek íres boros hordóik, konkolyozó és egy bor-sutujuk van eladó. Megtekinthetők Varga Bálint X. ker. 39. számú házában. 1

Gépirásban teljesen járatos fiatal **LEÁNY** keresetlik. Cím a kiadóhivatban meg tudható.

teljesen járatos fiatal
LEÁNY
kerestetik.
Cím a kiadóhivatban meg tudható.

kapható

A temetkshöz gyászokocsi és lovat ingyen adok!

Nagykőrösön ma egyedül kartelen kiviteltemetkezés